

האלמנה שבאה לנחם

על סיפון האוניה ציסקליפורניה, באה לנחם את המישפחות. בתחילה עזרה רות לכזלם רות שטרנברג, אלמנתו של רב החובל אמנון שטרנברג שנירצח

האוניה כראוי, ואם האסון הוא תוצאה בלעדית של טבע האיזור — משולש ברמודה צמאה-הדם.

קריאות שימחה

וקולות בכי

שאלות אלה נשאלו גם על-ידי בני-המישפחות שכבשו את מישר-די צי"ם. התנהגות פקידי צי"ם רק הגיבירה את המתח. "אתה לא יכול למות עכשיו, עוד לא ראית את הבן שלך," זעקה חנה קדוש, אלמנתו של מוטי קדוש, אחד מגדרי מצדה, חנה התמוטטה, כמה פקידות של צי"ם מיהרו אליה ושפכו על פניה מים. אחת הפקידות ניסתה להאכיל אותה בכריך.

המתח של המישפחות הגיע בכל דקה לשיא חדש. עובדי החברה לא הסכימו להודיע גם על שמות הניצולים. כשגבר הלחץ על הפקידים, הם דרשו מבני-המישפחות לעזוב את המקום: "נודיע לכם על כל חדשה שתגיע."

אך בחושים המיוחדים לאנשים הנמצאים בראש ליקריהם, ידעו בני-המישפחות שבידי פקידי-החברה מידע שהם מסרבים לגלות. חנה קדוש, שהתעוררה מעלפונה, צעקה לעבר אנשי צי"ם: "אנתי נו לא הולכים מכאן, אתם יודעים ולא רוצים לספר לנו."

מנכ"ל צי"ם, יהודה רותם, הזעיק למקום פסיכולוג חיפאי ידוע. השניים עוררו כים התייעצות, והפסיכולוג ממליץ לשתף את המישפחות בכל המידע. אחד הפקידים קורא מנייר: "רוברט בן-אבן, משה מדיוני, שמואל שמואלביץ, זקי חודידה, מרדכי הרמן, איברהים זובייאדה, בני-המישפחות, שאת שמותיהם קרא הפקיד, עוצרים את נשימתם, רק אז אומר ה"פקיד: "ניצלו."

מכל עבר נשמעות קריאות-שימחה, אך אלה גועות במהירות. קולות-הבכי של בני-המישפחות ששמותיהם לא הוכרו וגברו על צהלות-הגיל. נשים מתמוטטות חסרות-הכרה על הריצפה. גברים בוכים כילדים. אחים של נעדרים מחזיקים את גינותיהם ואת הוריהם.

ועשתה כמיטב יכולתה, אך כעבור מיספר שעות התמוטטה אף היא. כולם מקנאים בנו כשאנו נוסעות עם הבעלים, לטיולים מסביב לעולם. כולם בודקים אותנו מכף רגל ועד ראש, אך כשקורה אסון כולם נעלמים. לכן אנו מישפחה אחת, ואומרת רות במרירות.

עזרתה של רות למישפחות לא מצאה חן בעיני הפקידים, שניסו להרחיקה מהישרד. רק כשהתברר לפקידים שעומד לפרוץ מרד במישפחות, הם הניחו לרות.

דרמה מסוג אחר, התנהלה בבית צנוע בשכונת נווה-שאנן בחיפה, ביי תו של רבי-החובל גרא לוי. אסתר, אשתו של רבי-החובל, שהיה האחרון לנשוא את האוניה, ומי שעד כה הוא בחזקת נעדר, מתמוטט כל כמה דקות: "גרא לא יחזיק מעמד בסערה הקשה," היא בורכה. ידידים מנסים לעודד את רוחה. מדי שעה ניגש מישוה לפינת-החדר ופותח בשקט טרנזיסטור, כדי לשמוע חדשות, אולי תגיע הבשורה הטובה.

לפתע מגיעה למקום אשה בעלת חזות פנים פיליפינית. יש החושבים שהיא קרוי בת-מישפחה של אחד הימאים הפיליפיניים שנמצאו על המצדה. אך הפיליפינית היא רות שטרנברג, אלמנתו של רב-החובל אמנון שטרנברג, שנרצח לפני כמה חודשים על סיפון האוניה צי"ם קלי-פורניה. אנחנו מישפחה אחת. כולנו נשות ימיים, מסבירה האשה למודת הסבל את סיבת בואה, וממהרת לחבק את הנשים המודאגות.

הקורבן

הנוסף

רות, בעלת העיניים המלוכסנות, שי הצליחה לעודד את מישפחות ימאי מצדה יותר מכל פקידי צי"ם ביחד, מחר הרת לשלוף כדורי ואליום מתיקה, מחר לקת מימחטות-אף, מחבקת נשים בוכות ואומרת מילים מרגיעות לגברים בעלי עיניים רטובות.

אחרי שהסביע אוניות בעלות דגלים שונים, תבע משולש-ברמודה קורבן גם מדגל הכוכבים של צי-הסוחר הישראלי. 11 ניצולים, שבני מישפחותיהם כאילו נולדו מחדש, מתאבלים על אובדנם של 13 אנשיים, שגודותיהם נימשו מן הים, ודואגים ל-11 ספנים נוספים, שהים לא גילה עדיין את גורלם.

מחובקת בורעות בנה החייל ביקשה כדור מוות ולא כדור הרגעה. לא אוכל לחיות לאחר שבני ימות, אמרה האם.

אם נציג חברת צי"ם הודיע למישפחות את שמות הניצולים מהאוניה שטבעה. השאר הבינו שבני מישפחותיהם ניספו ופרצו בעקות קרועות לב.

התמוטטות נשות אנשי הצוות התמוטטו בזו אחר זו. פקידות חברת צי"ם חילקו תרופות הרגעה, אך במקום לא נכח אף רופא.